

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, köznevelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassói megkegyelt választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Bérmunkát levélek el nem fogadtatnak.

Előzetési árak:
Helyben készleten, vagy
rendelt postán küldve:
Kész éven ... 7 k.
Féléven ... 3 k.
Negyedéven ... 2 k.
Küldésre ... 10 k.
Küldésre ... 10 k.
Ezen sémán és a lapra
kiszámlázottan a Gross és
Farkas lektorokéjában

Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalban

Hirdetések díja:
4 hasznos példányt vagy
annak helyre 6 kr. Nagyból és
közönséges hirdetéseknek külön
ár. Minden egyes hirdeté-
snek helyre kell küldni 30 kr.
belföldi postán.
Nyitólátó kiadásra 10 kr.
Hirdetők és Nyitólátó
elvére fizetendő.

Megjelenik hetenként háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda: Brassó, Kapu-utca 24. szám alatt.
D. ZAKARIÁS JÁNOS.
Feltételek: A köznevelődési és művelődési részvétel. Kolozsvár.
Kiadó: Berstein Márk — Brassó köznevelődési nyoma.

Irodalmi társaságok a vidéken.

A magyar társadalom szellemi életének ujjeljárása immár elkerülhetetlen követelménye a haladó kornak. Nem elégelhetünk meg azzal, hogy Budapestet, hazánk virágzó, Ily, szép fővárosát Magyarország szellemi és anyagi főgözpontjává tegyük: gondoskodunk kell arról, hogy vidéki központok elhelyezkedjenek is, csak így lehet fejlődésnek egészen és minden irányban kitérődni. El fogult teljesség az, mely mindent a fő és székfővárosra halmozza össze, és e mellett elgyengíti a vidéket; az így eljárást mellőző gondolat volna fejlődésünk, mint ama testé, melynek feje túlságosan nagy és nehéz, ellenben sátnak a fejt tartó szerkezetének többi tagjai.

Igy van ez az ipar és kereskedelem terén, így kell lennie ennek a szellemi processzus folyamának is. Egészében, kifejezett vidéki élet kell, hogy a vidék színvonalára és a fővárosi állapotok közt óriási ellentét ne létezzék, hogy a kettő annál jobban támogatassa, átháthassa egymást s ne kelljen a fővárosnak dupla munkát végeznie, átdolgozni a vidékről kapott anyagot, de azt készen nyírva, felhasználással azonnal az údvás gyarapodásra.

Leginkább érezhető ez az ellentét a mindennapi életrészter terén, a társadalmi terén.

A magyar vidék szellemi nívója ke-

vés kivétellel és a középországot érte, roppant alatta maradt a fővárosnak. A fővárosban fölmerült társadalmi, irodalmi eszmék mindössze azt a hatást keltenek a vidéken, a mit egy a lapokban megjelent cikk kelthet. A vidék egy része olvassa, ha olvas lapokat, nagy része tudomást se vesz róla.

Ezért kell megragadnunk minden eszközt, mely vidéki életünk emelését célozza, — ezért kell minden erőnköl azokra lennünk, hogy azt a nagy ellentétet, mely főváros és vidék között van, csökkentünk, magunkat a fővároshoz közelítsük hozzá. — Ily eszközöknek kínálkoznak legelőször a könyv, a színház és az irodalom.

Mind ezek évezésére azonban, sajnos, legelőször nevelni kell a vidéket, mert kultúrában a felhozott tényezők hatása elmarad.

A vidéki társadalom szellemi nevelésére legalkalmasabbak az irodalmi körök, társaságok.

Tényleg tapasztalhatjuk is, hogy a hol ilyen egyesületek léteznek és működnek, ott a társadalom értelmi foka, műveltségi és irodalmi érzéke emelkedettebb. Hozzá, hisz az irodalmi társaságok hivatalos és ügyes vezetése mellett legelőször, legkönyvebben olthat be a publikumban az uralkodó irodalmi áramlatokat, teszik fogékonyra a modern irodalmi és művészeti, társadalmi kérdések iránt, lesznek legelőször közvetítők főváros és vidék

között. Felolvasások, fővárosi és vidéki erők fölülépítése, művészeti hajlamok támogatása, ápolása és felfedezése által kellemes módon teljesebben nehéz és mélyreható misztik.

Örvenetnek haladásának és jelenségnek tartjuk, hogy majd minden szótmozott városban az országunkban már vannak irodalmi társaságok s elismerés mellett buzgalommal dolgoznak a vidék szellemi életének ujjeljárására.

Jelenleg tudunkkal kilencz társaság van, egy mondtatik a legészerebben és legteremtésében helyrehoz az ország expozitát és központul szolgáló részén. Ezek közt legelőször a kolozsvári Irodalmi Társaság, mely irodalmi nívóját tekintve, fővárosi igényeket is kielégítene, magába gyűjtve és működésére vonva E. D. iróit, a kik tudvalevőleg telebesség és székfőváros egyaránt kívánhat. Több-kevesebb erővel, de mindenesetre elismerés mellett leköszölésnek működnek a posonyi „Toldi kör”, a szegedi „Dugonics Társaság”, a nagyváradi „Szilgits kör”, a soproni „Irod. és művészeti kör”, az eperjesi „Széchenyi kör”, az aradi „Kölcsy egyesület”, a debreczeni „Csokonai kör”, a legelőször szombathelyi „Berzsenyi kör”. Mint halljuk, tervben van hasonló egyesületek létesítése Kassán, Győrben és a kis Berzsegszón („Gyadványi kör”).

Mindannyian létező és táusokodó jelei annak, hogy a magyar vidék sárgó-

sen érzé a szellemi fejlődés, művelődés szükségessége volt, hogy erősen törekedjen a fővárosból való közelségre. Hanem a hálózást meg ritka, nagyon elkéne még a következő helyeken is egy-egy irodalmi kör: Pécs magyar körönahatán Tolnáts és Baranyat, Székesfehérvárra a közép Dunánál, Máramarosközé északkelti részét az országban, Temesvárra a bányási részeket és egyben átvethet a tisztelt a páncsovari „Gromon Deszly egyesület”-től, Bácskának szintén kellene egy központ, mely legnagyobb helyen Zomborban lehetne, az aradi résznek nem ártana meg Brassóiban is irodalmi kör adni.

Igy aztán a felsorolt értéki városok mintegy központjává, szellemi fővárosává válnának vidékünknek, ezzel magunknak is használhatnánk, a környeknek pedig éppen nem ártanának.

A környék hozzáférhető közelsége eszközök előmozdítja azt a tervet és kigéződik a hálózatot. A vezérirétek pedig legelőször viselnek a nagy buzgalomra és megszervezésre méltó ügyet és igyekezőnek a vidéki irodalmi körök működését a közeli színvonalon tartani és a modern kör mezejében vezetni, hogy azok valóban valóban válnának, a műve hivatásunkat fogva válnak kell, hogy művelő publikumot és társadalmat teremtsenek a vidéken és igazi tehetségeket neveljenek és juttassanak érvényesítésre, ekkép szolgálva a magyar irodalmi érdekét is.

TÁRSASÁG.

A „Jardin des Plantes.”

Páris, 1893. márcs. 20.

Bollett a szép biológia, — a széles boulevard teretében fát föld lombjában pompázó nagyok; langyos szélök suogának s hozzá a lemezőt építésem örömlökölésébe. Minden vasárnap hangyálat az ól és a leg nem csoda, hogy mi magunk is elhagyjuk szobánk négy falát, hogy tesslelki ádóssát keresünk ki az óberedő természetben.

A természetben ...? Majdnem gyúképen hangzik s fő főlemben, Párisban nincs természet; ott minden tárgy a művészet és az ember okoskodó eszének békézőt hordja magán. Elmarad az az idé, minden farsdilek az anyateremtést felebe után szorozva, kizselyes találat erősödés békéző, völgé, hol mely magyában halgathatunk az úgynevezett halad díszlő erdei pinyt csatlószeresze valománál és a kis vörösbérg szende, szivigatató árdui. Erdei pinyt vörösbérg meg most is zengenek, de a kis halgassa, messze időnk földe van.

Nagyon mélylőket az ember Párisban a szabad természetbe, hol kárpótlóul palatát a hiszke végleten tengeri láthatja, hosszú, szé-

les utcaival s szimulán özelelyeséget. De az ember bármennyire is tanuljon, azon egy szóró térségű fogva, hogy világörömben él, a talimtelőző káros betelezés azonnal átváltozik, mielőtt a természet nagyob merénben vonjak meg tőle. Hogy a bajnak elnye vétesek, törtélt, hogy Párisban már nagyon régei a nagygyeri népszerűlet létezését, melyek közül talán a legelőször a „Jardin des Plantes”.

A Szaia helytartján fekvők, rendeltetési négyzetűt képező s Páris majdnem minden természetfővárosai művészi magyában egyeztet. A „Jardin des Plantes”-nak igen szép számú állaterege van, virágházai nagyok okosító növényt tartalmaznak; természetrajzi múzeumi pedig neműben a legelőször békák.

A mit a kertek földesek sok látogatóján megkezdett, az azon körülmény, hogy a föld minden részéről a legelőször biológiai kert hordt ide, melyek autan ide tölten Páris egyben éghajlat alatt megkezdődött, hatalmas fáka fejlődtek. Magyarországi harajai s bikkfai fát csoportját egyenszékén János tulipánfák, — amott a kis dombon palat a Libanonnál hosszú óberda messzre ki terjedő nagyok, mintha általánál akarna mondani a tüdőben bújón kékes s pálmabokorok. A jóság Skandinávia fenyője békén teri Brazília Guinás-pálmá inogányait, mely mellette a Guinás-pártjáról hozott vadzöl az embert azon gondolatára serkent, hogy mikor is kezdte az ember a kert meg-

teremni? — Sok idő és sok gond kellett hozzá, míg ezen bádosnak teremendy létre jött, melynek neve „Jardin des Plantes” s nem egy ember, a nem egy emberöltő volt képes, azt megteremteni. — Alapításának első eszméi a 17-ik század első feléből valók, minden agyán Gy. de Labrosse, idejének akkori legelőször botanikus, a „Jardin des Plantes” művelőcsé”-t létesített. Később Buffon, a híres természetűző, leti a kert legelőször, leti teljesen átalakította, s a természetrajzi minden ágáról gyűjteményt alkottat. Buffon utódja, Bernardin de St. Pierre, alatt a kert telmesen nagygyúrtatott, a mezejében a nagy forradalom alatt a Versailles-i és Kanceli-állateregeket ide tették át. I. Napóleon alatt a kert szépen felvirágozott, a mezejében a természetűzőmunkát írtat a császár minden különös előszeretettel viseltével. Vidékekre küldött, hogy a gyűjtemények telmesen nagyok, s hogy Humboldt Sándor tropikus vidékekre hozott herbariumát, mintegy 4500 fájból állván, a kertnek ajándékozta. Sinte csak 50 évek közt, hogy minden a szerencsének Waterloo-i ütközt után az egyesült hadak Párisba bevonnak, a kert gyűjteményeire egyált értelemmel maradt. Följött az autan a kert Chevreul, a híres kémikus feladása alatt, szépen virágozott, meg a 7071-ik fájban alkalmával négy megpróbáltatásnak írtom lett tette az agyuszt által. Hozzájárult meg az, hogy a városban az éhínség s nyomor rejtett köpi kezdett mutatni, — az állat-

sereglet legelőször pindórait a völgéidra vitte, hogy húsukat a misztároknak a székőz apók alhaszék el. Azta persze minden helyre van pótolva s ki nem tudta, nem mondta, hogy a telmes állatereget csak legelőször kellett.

A Zoológia majdnem minden családja képviselő van s pedig könyvebb átkintétek végett úgy, mint a tudomány is egyaránt mélylő sorolják. A legelőször persze legelőször a nagy ragadozók költé, le, amir a többi állat sok tekintetben érekessebb, mint az oroszlán meg tigris és párduc.

Megelőző egy kis kiterjedésű állat, melynek felírása a benne lévő kis vadkat, „Pecari”-nak mondják. Ahát, akkor, mint egy malacs, s mégis sokkal inkább több is az ember figyelemét, mint a legelőször díszlő.

A Pecari egy kis szőke rengeteg soradikán volt az Egyesült Államok bejelölésen ottlajzó s az emberét szorolással fektet, mert húsú díszlő, bőre pedig a telmesen esőköz díszlőbör kintőn palat. Amde az oktan oldásának meg is volt az eredménye: a Pecari mintyul nyomatlan elöttnek — az ember végleg kipusztította e fajt — s ki meg elevenen Párisban állat akar, az aiesen a „Jardin des Plantes”-ba, hol meg 3-4 példányt tart. Malolap az is elhalnak s autan csak meg múzeumok foglalkoznak ritkaságok.

Használnak állatok egy néhány lóka s kacsa beférő, melyek szintén hasznokban meg kárpótlókat, a telletetlen embernek tört em-

*) A „Brassói”-Párisi gyűjtemény című uti rajzok szerzője (A. D.).

222 (2—3)

4898. - 1893

Brassó, 1893. évi ápril 18-án.
225 (1-3) A városi tanács.

325. szv. szó(n).

Sepsi szentgyörgyi m kir. állam

Ajánlatok a brassói állam

Brassó 1893. ápril hó 23.

Az áll. közép-faipariskola
igazgatósága.

[illegible]

Árverési szándékokat tartoznak az in-
gatlan birtokának 10%-át késépenben, viz-
szal 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett, árfo-
lyamnak szánított és az 1881. évi november-
hó 4 én 3933. cz. alatt költkezségügyi gminisz-
ter rendelet 8-ában kijelölt örökösepek
értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelme-
ben a birtokpénznek a bíróságnak előleges el-
helyezéseiről kiállított szabályszerű elismer-
vény átszolgáltatni.

BUDA, 1903. évi március 24 én.

A kir. főrendesök, mint telekfenyegeti hatóság

Dräxler G.,
egyesbíró.

100

Előnyös részletfizetésre!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a legjobb hírnévnek örvendő **Reinhardt Fülöp** üzég

a helyi piaczo

Grünvald Albert
ezégem alatt bizományilag képviselem.

Lakásberendezéseket mindenféle stílusban, bármely versenyt felülmúló olcsó árakon — úgy készpénz, mint részletfizetés mellett — szolid kivitelben elvállalok.

 Mintaraktár: Kórház-utca 62. sz. a.
Ugyanott jól berendezett raktár órák, képek,
tükrök, vászon- és konfekció-árakban, olcsó áron
és előnyös részletfizetések mellett.
Teljes biztossággal

128 (14—*)

Grünvald Albert.

Teljes berendezések!

Alólirott tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy BÖLONYÁBAN a
8 ik számú házban lévő

czimzett vendéglői helyiséget bérbe vettem s azt a mai naptól kezdve
SCHIMBERSKY W.

Vendéglőmben úgy KÖBÁNYAI máreziusi SŐR, mint kitűnő ERDÉLYI BOR fog

2-3 **JEREMIÁS GYÖRGY**

Fölötte szerencsés összetétele, kellemes, üdítő íze és rendkívül dúz szénssav tartalma folytán első rangú asztali és üdítő itai

Egyedürlusági raktár Brassó és környéke részére: **Wagner**

Elgy literes palack ára **7 Kf.**

Brassó, nyomtatja és kiadja a Brassói Közművelődés nyomda.